

Armoede en Arbeidsmarkt

Presentatie Masterclass 4: Armoede en arbeidsmarkt op het congres Overerfbare Armoede, Atlas Theater, Emmen, 25 september 2017

Jouke van Dijk, Hoogleraar Regionale Arbeidsmarktanalyse

Arjen Edzes, Senior-onderzoeker

Rijksuniversiteit Groningen, Faculteit Ruimtelijke Wetenschappen, Economische Geografie

Opzet van de Masterclass

1. Schets van het vraagstuk, waar hebben we het over:
 - Wanneer ben je arm? Definitie: Armoede grens
 - Hoeveel mensen / huishoudens zijn arm?
 - En is die armoede langdurig? En waar wonen de armen?
2. Interactie:
 - A. Waar hebben we invloed op?
 - B. Wat doen we al?
 - C. Wat kan beter?

Aanbod: mensen zoeken werk

De centrale vragen voor de participatiesamenleving:

1. Hoe zorgen we er echt voor dat iedereen zijn of haar **talenten** kan **benutten**? Welke concrete maatregelen zijn het meest effectief?
2. Welke concrete **mogelijkheden** hebben **werkgevers** om de grote groep **mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt** een passende plek te geven binnen de organisatie en op welke manier kan dat het beste bereikt worden?

Hoe geven we iedereen een kans?

Trends op de arbeidsmarkt

1. Economische crisis, groei stagneert, maar lijkt nu over, nu zelfs krapte
2. Krimp/vergrijzing: beroepsbevolking neemt af;
3. Verschillen tussen landsdelen nemen af, binnen landsdelen toe
4. **Economische herstructurering naar meer diensten gaat door**
5. **Kennisinensivering, ICT-revolutie, opleidingsniveau stijgt: maar ook 250.000 analfabeten en 1,5 miljoen laaggeletterden**
6. **Banen op MBO-2/3 niveau verdwijnen door robotisering en automatisering en komen niet weer terug**
7. Grotere mobiliteit, lossere relatie woon-werk locatie, zelfrijdende auto?
8. Veranderende arbeidsverhoudingen (flexibiliteit, ZZP, leven lang leren)
9. Veranderende competentie-eisen → 21st century skills
10. **Decentralisatie van (arbeidsmarkt)beleid door rijk naar gemeenten**

Feiten en cijfers over armoede: SCP en CBS

- › Tussen 1997 en 2008 publiceerde het Sociaal Cultureel Planbureau samen met het CBS (vrijwel) jaarlijks over armoede in de Armoede monitor.
- › Vanaf 2010 jaarlijks het Armoedesignalement. Deze reeks werd uitgebracht t/m 2014. Vanaf 2016 verschijnt het themarapport over armoede in de vorm van een cardstack 'Armoede in Kaart'. De eerste editie hiervan verscheen in september 2016.
- › Zie: <http://digitaal.scp.nl/armoedeinkaart2016/>

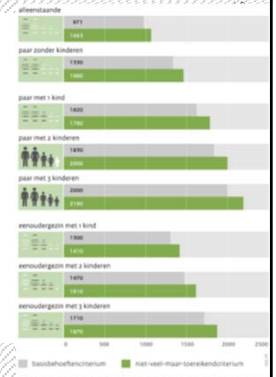

Waar ligt de armoedegrens?

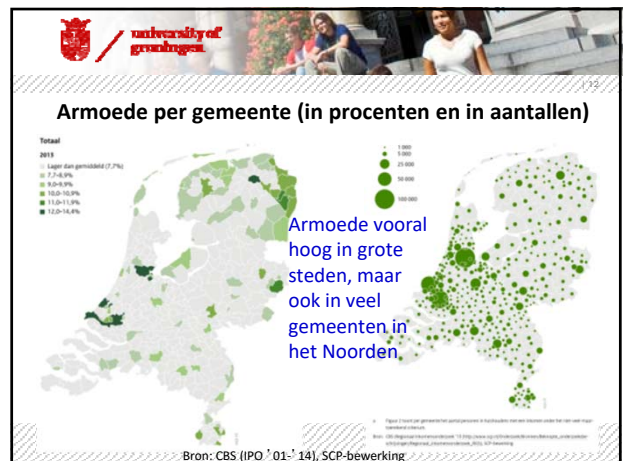
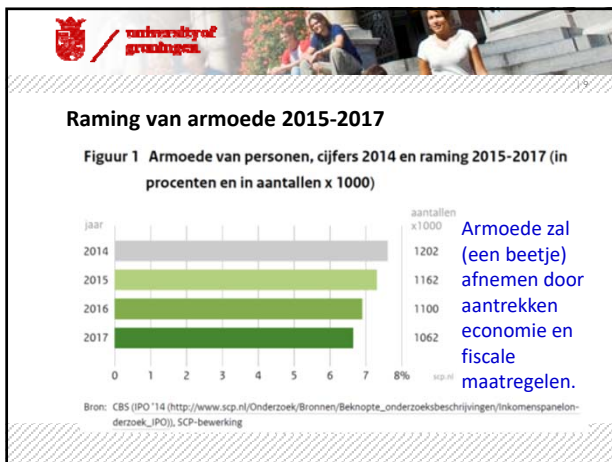
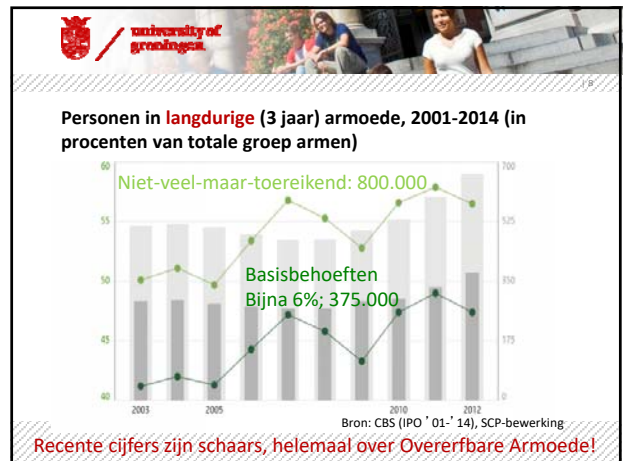
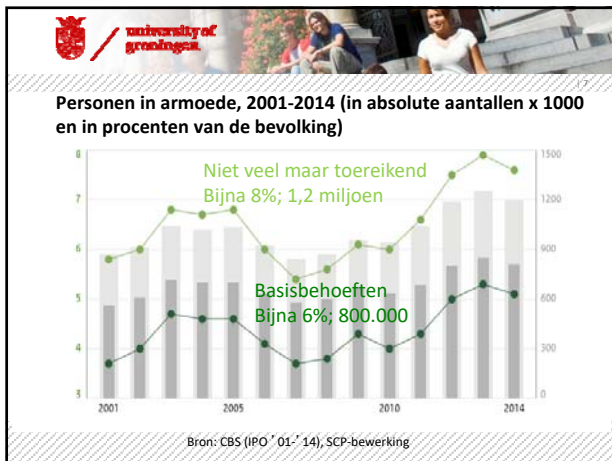
- **Basisbehoeftecriterium**
- **Niet-veel-maar-toereikendcriterium voor sociale participatie**
- Omvang huishouden

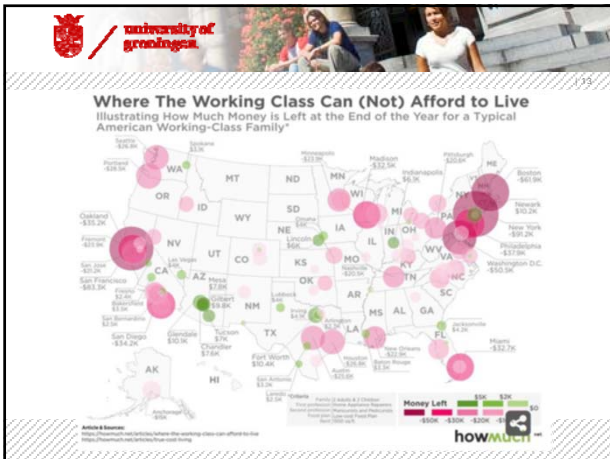
Bedragen 2014 in €:

- Alleenstaande: 971 – 1.063
- Paar met 2 kinderen: 1.830 – 2.000
- 1-ouder met 2 kind.: 1.470 – 1.610

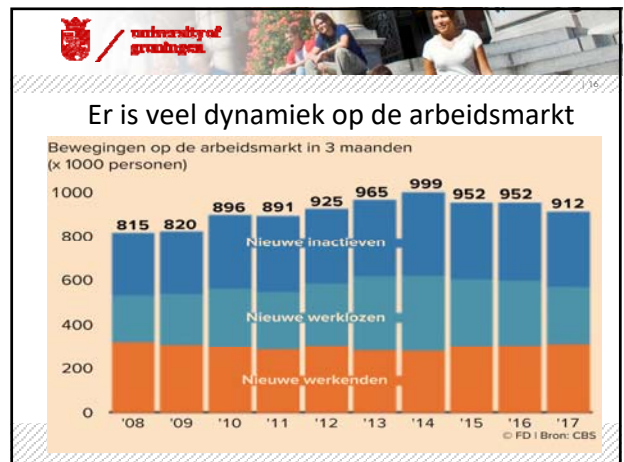

Bron: CBS (IPO '01-'14), SCP-bewerking

Hoe zijn de kansen op werk?

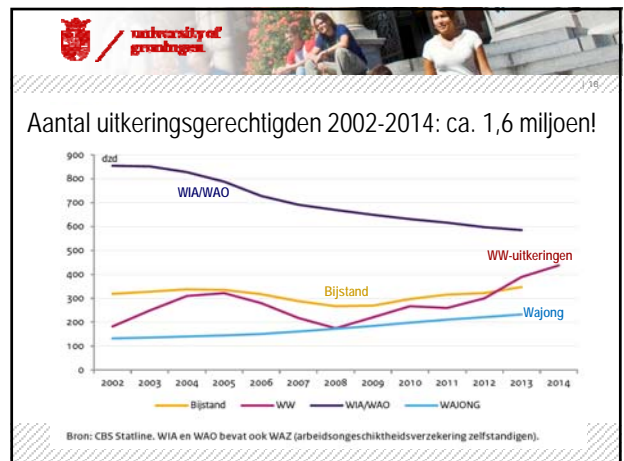
Alarm over tekort aan buschauffeurs

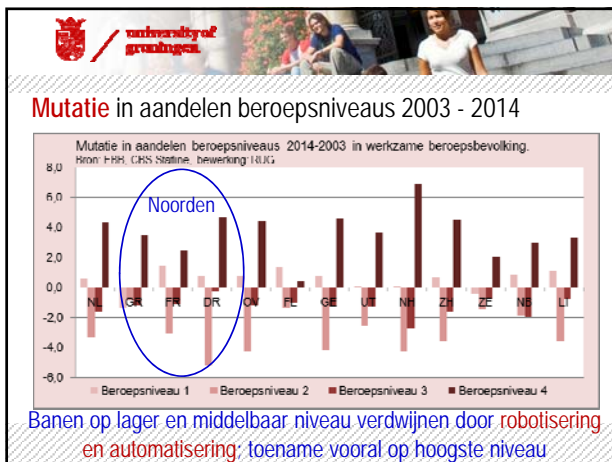
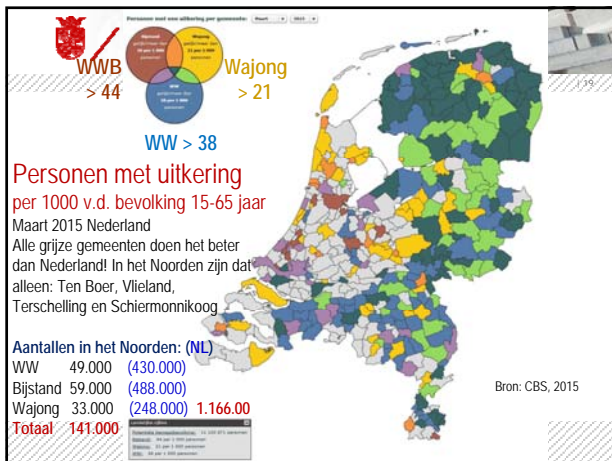
'Er wordt gevochten om koks'

'Arbeidsgehandicapten kunnen uitstekend helpen met veters strikken'

Nijpend personeelstekort: vluchtelingen ingezet om ouderen te verzorgen

SAMENLEVING
 ngrid Weel – 13:34, 4 augustus 2017

Niet iedereen kan MBO-4 halen!

Meer laaggeletterden

'Nee, oraal innemen is niet via het oor'

Laag geletterden hebben problemen met lezen en schrijven in de werksituatie, maar ook in het omgaan met instanties voor uitkeringen, subsidies, gezondheidszorg.

Er is veel te doen: 4.3 miljoen Mantelzorgers, w.v. 730.000 meer dan 8 uur per week

Mantelzorgers die in het jaar voorafgaand aan de enquête hulp boden, naar intensiteit en duur, bevolking 18 jaar en ouder, 2014 (in procenten en absolute aantallen)

	%	aantal
≤ 8 uur per week ≤ 3 maanden	3,4	440.000
≤ 8 uur per week > 3 maanden	23,7	3.100.000
> 8 uur per week ≤ 3 maanden	0,9	120.000
> 8 uur per week > 3 maanden	4,7	610.000
totaal	32,7	4.300.000
> 8 uur per week	5,6	730.000
> 3 maanden	28,4	3.700.000
> 8 uur per week of > 3 maanden	29,3	3.800.000

Bron: CBS/SCP (2014)
Er is genoeg te doen in de zorg, in de natuur, in de cultuur, in de sport, etc.

university of groningen

Wie moet wat gaan doen?

Roadmap Arbeidsmarkt Noord-Nederland

Lokaal arbeidsmarktbeleid: iedereen bemoeit zich ermee, veel overleg, banenplannen, maar weinig regie en kennis om door te pakken

university of groningen

ER IS GEEN SIMPELE OPLOSSING!!!!

Maar wel een gezamenlijke verantwoordelijkheid

university of groningen

OPINIE

Bestrijd tweedeling Stad met een 'basisbaan'

De tweedeling in Groningen lijkt groter te worden nu de economie groeit. Dat hoeft niet, zegt wethouder Roeland van der Schaaf.

DE TWEE GEZICHTEN

D... ing voor inkomen, leefwijze en sociale contacten. Wilten we de tweedeling bestrijden, dan moeten we naar een arbeidsmarkt voor iedereen. Daar ligt onze uitdaging.

In de toekomst naar meer werk en arkerheid moeten we met name onze aandacht richten op deze kwetsbare groepen: jongeren zonder werkervaring, arbeidsongeschikten en werkloze ouderen in de bijstand. Dat doen we in Groningen ook al. De Arbeidsmarkt Groningen ('Werk in Zelf', een samenwerkingsverband tussen overheden en andere betrokken instanties) is daar actief en succesvol in hun aanpak.

Maar dat is niet genoeg om iedereen een kans te bieden. We moeten meer doen. De gemeenten in deze be-

ding voor deze mensen. Ik wil graag de discussie hierover in onze regio beginnen en de grenzen van de wettelijke mogelijkheden verkennen. Dit is niet alleen goed voor de arbeidsmarkt maar voor de hele samenleving. Als slechts een kleine deel profiteert van de economische groei, is dat voor mij de tweedeling ten top. Het is dan ook niet vreemd dat kwetsbare groepen het verzetten in de politiek (Bunten) verzetten. Het stimuleren van werkgelegenheid op een economische manier is het terugkopen van dat verzetten.

In Groningen kunnen we veel, maar we kunnen het niet alleen. Het is te hopen dat de financiële ruimte die het nieuwe kabinet heeft, ook wordt ingezet voor het scheppen van banen en meer werk. Zodat iedereen zijn of haar groepje kan meepikken. Er is werk genoeg. Onze maatschappij en economie wordt dan structureel gezonder en sociaal.

Roeland van der Schaaf is wethouder onder andere arbeidsmarktbeleid in Groningen.

DvHn, vandaag; 25 september 2017

university of groningen

Worden wie je bent & Komen waar je past

Veel beleidsinspanningen, maar effectiviteit is beperkt

Ben of ken jij iemand die op zoek is naar werk?

Wij helpen succesvol werkzoekenden, tussen de 18 en 65 jaar, bij het vinden van werk. Groeien in zelfvertrouwen, bouwen aan een netwerk en investeren in persoonlijke ontwikkeling. Wil je meer weten? Kijk dan op www.noorderbaanbatte.nl

Noorderbaanbatte. Ook jij bent te leuk om in een sollicitatiebrief te verpakken!

university of groningen

Wil elk bedrijf meedoen?

Figuur 1: Redenen om de doelgroep aan te nemen

Reden	Percentage
Maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO)	~60%
Persoonlijke overtuiging	~45%
Financiële compensatie regelingen (van gemeente of UWV)	~35%
Profiteren bedrijf	~25%
Anders	~15%
Personeeltekort	~10%
Weet niet	~5%
Doelstelling CAO	~5%

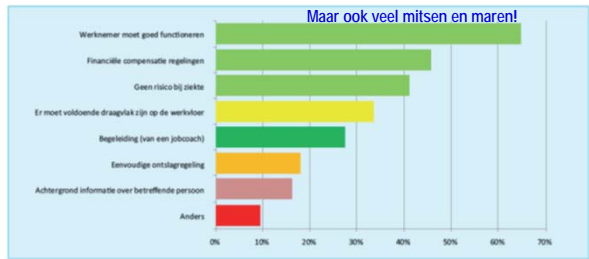
Er is veel goede wil!

Bron: Quality Coaching, 2013

Kan elk bedrijf meedoen?

Figuur 2: Voorwaarden om de doelgroep in dienst te nemen

Bron: Quality Coaching, 2013

Waarom doet een bedrijf niet mee?

Figuur 3: Belemmeringen om de doelgroep in dienst te nemen

Bron: Quality Coaching, 2013

